

2. Нерян С. Особливості висвітлення медичної проблематики в сучасних українських ЗМІ. Діалог : медіа-студії. 2009. № 9. С. 73-84.

3. Поберезька Г. Культура сприймання та аналізу медіатекстів популярних видань медичної тематики. Технологія і техніка друкарства. 2019. № 1 (63). С. 80-88.

УДК 316.346.237:07(477)

ЧОРНОДОН Мирослава
кандидатка наук із соціальних
комунікацій, доцентка кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій Донецького
національного університету
імені Василя Стуса

ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ СУЧАСНИХ ГЕНДЕРНИХ КОНЦЕПТІВ У РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДІА

Актуальність теми зумовлена процесами пошуку нових концепцій та застосуванням нових підходів до вивчення гендерної концептосфери сучасної періодики для жінок і чоловіків в Україні. Вивчення гендерної концептосфери є актуальним, оскільки дозволяє виявити нові тенденції та ознаки сучасних гендерних образів, а також виявити саме новітньо створені гендерні концепти, які з'явилися в період воєнного часу. Враховуючи особливі риси гендерно маркованої періодики загалом та практичну відсутність комплексних наукових досліджень гендерної концептосфери, зокрема, виникає потреба доповнення українського журналістикознавства саме цією темою.

Концептуальне сприйняття й тлумачення гендерного поняття

«жінка», що висвітлюються на сторінках сучасної гендерно маркованої преси в Україні, зокрема регіональної потребує окреслення поліфункціональності гендерних інтерпретацій, досягнення метафоричного сприйняття цього образу та його ролі й призначення в суспільстві.

Цікаво детальніше дослідити гендерну концептосферу через призму видових характеристик концептів. Усі концепти умовно можна поділити на макро- та мікроконцепти або ж іншими словами на концепти-максимуми та концепти-мінімуми. Каркас гендерної концептосфери становлять два концепти, на котрих сконцентровано гендерні відносини в суспільстві – «чоловік» та «жінка», які позначаємо як макроконцепти або концепти-максимуми [3, с. 54].

Макроконцепт «жінка» умовно можна поділити на основні, тобто найчастіше вживанні у виданнях української якісної періодики мікроконцепти, а саме такі: кохана (26%), коханка (23%), героїня, воїн (20%), подруга (14%), суперниця (12%), мати (11%), свекруха/теща (9%), інші (6%). Найповніше цей концепт проявляється у співвідношеннях I. – жінка та чоловік (30%), II. – жінка і соціум (24%), III. – жінка та війна (21%), IV. – жінка й духовність (20%), V. – жінка та сім'я (14%), VI. – жінка й краса (12%).

У якісних періодичних виданнях України макроконцепт «чоловік» відображається у таких найчастіше вживаних мікроконцептах: коханий (30%), герой, воїн (27%), батько (21%), незнайомиць (17%), начальник (12%), син (10%), друг (7%), інші (4%). Детально розглянуто концепт «чоловік у різних взаємодіях (співвідношеннях), а тому виділимо основні найчастіше вживані у досліджуваній періодиці відношення (категорії): «чоловік – кар'єра» (28%), «чоловік – війна» (24%), «чоловік і спорт» (23%), «чоловік і жінка» (19%), «чоловік і духовність» (16%), «чоловік і сім'я» (14%).

Висвітлення гендерного концепту «чоловік» як і концепту

«жінка» на сторінках видань для чоловіків та жінок відрізняється. Наприклад, у жіночих виданнях чоловік найчастіше описується у взаємостосунках з жінками, лише потім, як професіонал своєї справи, майже не приділяється увага зовнішності чоловіка. Тобто внутрішня суть чоловіка має важливе значення для жінки (за матеріалами журналів). Що ж до концепту «чоловік» на сторінках видань для чоловіків, то саме зовнішності присвячена чимала частина публікацій. Також важливим для чоловіків є правильне харчування, кар'єрний розвиток, успішність, статус у суспільстві. А висвітлення гендерного концепту «жінка» в гендерно маркованій періодиці підтверджує думку, про те що більшість сучасних жінок намагаються проявити себе як у роботі, так і в стосунках з чоловіками, виконуючи різні соціальні ролі. Вони поєднують професійну та сімейну сферу життєдіяльності. Важливим є духовний розвиток жінки як цілеспрямованої особистості, яка намагається підтримувати форму та стежити за своєю зовнішністю. Образ всебічно розвиненої жінки – головний на сторінках сучасних періодичних видань для жінок, що засвідчує аналіз їхнього контенту. Варто зауважити, що у журналах для чоловіків концепт «жінка» є не менш важливим, і реалізується він у контексті «чоловік – жінка», а саме в аспекті роботи, захоплень, відпочинку, стосунків. Концепти «жінка» та «чоловік» співіснують в тісній єдності «чоловік – жінка». Взаємостосунки з протилежною статтю є актуальною темою як для видань для жінок, так і для чоловіків. Таким чином, з'ясовано рівень наукового вивчення гендерної концептосфери, зокрема концепт є багатовимірним репрезентованим у мові комплексом, якому притаманна певна етнокультурна специфіка.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації.

Довіра, Київ, 2007, 205 с.

2. Хамітов Н. І. Філософія статі. Філософська думка. 6 вересня 2000. с. 35-46.

3. Чухим Н. Д. Проблеми і перспективи феміністичної теорії. Гендер і культура. 4 квітня 2001. с. 94-101.

УДК 811.161.2'373.46:070(477.64)

Хітрова Тетяна

кандидатка філологічних наук,
доцентка, професорка кафедри
журналістики Національного
університету «Запорізька
політехніка»

НАРАТИВИ «ВИЗВОЛНЕННЯ» В ЗАПОРІЗЬКІЙ ПРЕСІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД

Міф «визволення» України є провідною тезою всіх загарбницьких та колоніальних зазіхань росії. Сам термін «визволення» передбачає позбавлення будь-кого гніту, неволі, залежності. І окупант щоразу повертався з одним і тим же міфом, змінювалися лише події та факти. Основна теза і зброя окупанта зараз, – це «визволення братського народу», причому, що більша маса російського населення в це свято вірить. Використання терміну «визволення» є так званим «термінологічним мінуванням», яке полягає у викривленні суті реальних подій, які маркує цей термін. Створюючи певний надтекст, який співвідноситься не з одним, а кількома об'єктами /явищами реальності. Таким чином постає проблема співвідношення основного значення – «детонації» і